

תגובה למאמרו של הר"י שביב "מצוה לעומת מוסר - העקידה"*

במאמר זה יש אמנם לדון בכמה נקודות, אך ברצוני להעיר הערה אחת, ביחס לפרט, ולא אגע בעיקרי הדברים.

"אשר קרן בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחרוך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים" (דברים, כ"ה, יח).

בהערה 13 (עמ' 15) נאמר: "אמנם פשוטו של מקרא: אתה אינך ירא אלוהים, ברם..." בכוונתי לחלוק על קביעת "פשוטו של מקרא" זה.

אמנם מאז ומתמיד יש שפירשו "ולא ירא" על ישראל (למשל במכילתא, בספרי - לפי הנוסח שבמהדורת פינקלשטיין, החזקוני, אור החיים, המלבי"ם, בעל "העמק דבר", ועוד). אך נראה לי, שאם יש מקום להכריע מהו הפשט, על כורחנו נכריע כדעת רש"י [= ספרי, לפי הגהת הגר"א, תרגום ירושלמי, תרגום (המכונה) יונתן בן עוזיאל, ראבי"ע, ר' בחיי, ר"י אברבנאל, שד"ל, רש"ר הירש, רד"צ הופמן, פירושי הרב הרץ, תרגומי הגויים (כל אלה שראיתי), לותר, בובר-רוזנצווייג, רבני צרפת, האגודה היהודית בפילדלפיה, ועוד ועוד], וכפי שביארו מפרשי רש"י, כגון הרא"מ ובעל שפתי חכמים.

לע"ד, אין ספק, שהפשט הוא כרש"י, שכן - המלה "ירא" היא ודאי עבר נסתר (כדברי ראבי"ע), ולא בינוני; אילו היה כאן בינוני כתואר, היה הניקוד צריך להיות ירא - (בסמיכות), ואם נתפסנו כפועל, היא קשה להביא ולו מקבילה אחת במקרא לבינוני המשמש כפועל (וסימנך: שיש לו מושא ישיר - 'אלהים'), והנשלל ע"י לא (במקום ע"י איננו)! נסיף, שגם הטעמים מוכיחים כפירוש רש"י, ועוד, שהצירוף - "עיף ויגע ולא ירא" אינו מתקבל על הדעת אלא ע"ד דרש.

* פורסם במגדים א'